

interkom

ČS FANDOM

informační
servis
fandomu
6/2005

Marvin: Můj vstup do fandomu

V profanouškovském období mě jako většinu formovala četba pravých knih v pravou dobu, co si vzpomínám, tak velký vliv měl Souček: Cesta slepých ptáků, Běhounek: Robinsoni vesmíru a antologie IŽ Stvořitelé nových světů, která obsahovala i stručné dějiny žánru a hlavně doporučenou knihovničku, do které jsem si tužkou maloval značky (četl jsem, určitě musím sehnat apod.). Ke knižním zážitkům patří i jedna vzpomínka – učitelka na základní škole jednou nabízelá ke koupi antologii vědeckofantastických povídek (tak se tomu tenkrát říkalo), měla ji tuším dvakrát. Hned jsem projevil zájem a tak jsem se stal majitelem legendární sbírky Těžká planeta s komentáři od I. Asimova. Ještě bych měl zmínit dva faktory, které mě v onom období konce 70. let ovlivnily – prvním byla rocková SF opera Dialog s vesmírem skupiny Progres 2 (strýc byl v kapele baskytarista, takže to bylo v rodině), kterou jsem ovšem znal pouze z LP (= dlouhohrající gramofonové desky) a přidruženého EP (což byl delší singl), na návštěvu rockových koncertů jsem byl ještě příliš mladý, v koncertní podobě jsem zažil až jejich poslední SF projekt Mozek, ale to bylo mnohem později. Druhý faktor byla sbírka známek. Na základní škole v patřičném období sbíral známky každý a dle vkusu a osobních preferencí se brzy každý na něco specializoval, což bylo i výhodné kvůli výměně toho, co nesbírám, za to, co sbírám. Ve všech stáncích PNS byly k dostání obálky s prů-

hledným celofánovým oválem, ve kterých se prodával náhodný výběr známek, pocházejících ze sprátených zemí (exotiku zastupovalo Mongolsko, Kuba a arabské státy), vždy s jedním tématem. Pamatuji si, že jedním ze základů mé sbírky byla právě taková obálka na téma kosmos, kterou mi koupili rodiče (myslím, že to dokonce byl jejich náhodný výběr, mně jako většině záleželo hlavně na tom, aby ty známky byly hodně barevné).

V době navštěvování gymnázia jsem zaregistroval pár zmínek o fandomu a conech, hlavně díky tomu, že jsem začal navštěvovat naši místní knihovnu, kde jsem si doplňoval četbu dle onoho seznamu ze Stvořitelů nových světů a přitom si začal půjčovat i některé časopisy se stopami SF. Také si vzpomínám na nějaký článek o Parconu v Pardubicích, který jsem s úžasem četl v Mladém světě. Přirozeným pokračováním pak byla epizoda při přijímačkách na vysokou školu, jejichž součástí byl i pohovor z činníkem SSM (= Socialistický svaz mládeže pro šťastné nepamětníky). Když se ptal, jak se aktivně zapojím, prohlásil jsem, že vstoupím do sci-fi klubu, protože u takové školy jako Vysoké učení technické jsem automaticky předpokládal jeho existenci. Z jeho rozpačitého mumlání vyplynulo, že jsem zjevně vyhmátl slabinu v jejich zájmově-angažované činnosti.

Pak nastal prosinec 1987 a při řeči se spolužákem o sci-fi se ukázalo,

Pokračování na str. 5

OBSAH

Marvin: Můj vstup do fandomu	1	Časem s vědou: Z milníků poznávání –	
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	astro-fyzikální červem	12
Akademie SFFH – soutěž národů	2	Sergej Lukjaněnko: Spektrum	12
Hvězdný bulvár	3	DOGMA	13
Jak Virimith ke SF přišla	6	Stopařův průvodce po Galaxii – verze	
Hrůza v Nár-tech-muzeu	6	čtvrť: Film	13
Jak vzniklo SF muzeum	7	TREST SHŮRY	14
Eganovské variace	8	Mezi evolucí a apokalypsou	15
Umelá inteligencia – ved'ľajšia postava		KNIHKUPECTVÍ ČÁSLAVSKÁ alias SEQOY	
filmu?	9	alias U HRUBIÁNA	16

Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu

Uzávěrka se blíží a zase to vypadá, že mou preferovanou rubriku **Jak jsem k SF přišel** mohu už trvale přejmenovat na **Jak jsem k SF přišla**. Copak je prezident jediný chlap ve fandumu, který už se vyrovnal s ukončením zimního spánku, psal jsem rezignovaně, když mi poslal své scifistické kurikulum Marvin. Takže alespoň v Brně se už probírají...

Milovníci filmu si přijdou na své v navráťivším se Dogmatu a recenzi Stopařova průvodce od Romana Paulíka.

Na straně patnáct najdete poslední upoutávku na letošní **Parcon** v Chotěboři, když nic neselže, najdete v tomto čísle i vložený leták s pozvánkou na tuto vrcholnou událost scifistického roku.

Blahopřání

Po **Jirkovi Vičkovi** (vydavatelí Lihně), **Vaškovi Pravdovi** (pořadatelí Festivalu fantazie) a ještě předtím **Martinu Gilarovi**, který, pokud se náhodou neobjeví v ČR, asi bude chybět při vyhlašování vítězů CKČ, se nám úspěšně rozmnožil i náš redakční spolupracovník **Petr Habala** (povšimněte si, že dcera Eliška má větší háro než tatínek). Až na Martina všichni jmenovaní obohatili (za vydatného přispění svých manželék) svět o dcery a to je také dobře; sleduji-li současné dění ve fandumu, jsou to právě ženy a dívky, kdo přispívá větším dílem práce pro fandom (a pro mně také:-). **Zdeněk Rampas**

interkom

**INFORMAČNÍ SERVIS
ČESKOSLOVENSKÉHO
FANDOMU**

číslo 6/2005 (221)

Adresa redakce:

INTERKOM

Letecká 6, 161 00 Praha 6, ČR

tel.: +420 233 312 003

v prac. době +420 224 239 645

fax: +420 233 313 093

e-mail: ram@apro.cz

<http://ikarie.cz/interkom>

<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Redakční kruh:

Richard Klíčnik a Jan Macháček
S korekturami pomohl Jan Vaněk jr.
a Michaela

Autoři tohoto čísla:

Filip Gotfrid, Ondrej Herec,
František Houdek, Pavel Houser,
Denisa Kera, Richard Klíčnik,
Roman Lipčík, Marvin, Pagi,
Roman Paulík, Václav Pravda,
Zdeněk Rampas, Michaela
Rampasová, Veronika Rychlá,
Jan Vaněk jr.

Sponzoři tohoto čísla

Jirka Doležal

Vychází nepravidelně.

Uzávěrka tohoto čísla
byla dne 12.8.2005

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze

© INTERKOM

Akademie SFFH - soutěž národů

05	04	03	02	01	00	99	98	97	96	Suma	Firma
27	34	29	18	16	16	9	3	10	8	170	Laser / Laser-Books
12	5	11	17	7	14	17	7	6	16	112	Polaris
8	0	0	0	9	1	4	2	5	3	32	Leonardo
8	1	1	0	0	0	0	0	0	0	10	Pevnost
5	3	5	7	1	3	3	9	9	9	54	Ikarie
5	20	10	0	0	0	1	0	0	0	36	Triton
5	1	0	0	0	3	4	0	0	0	13	Milenium Publishing
3	7	7	21	10	16	10	27	6	5	112	Talpress
2	4	12	5	3	9	1	7	11	1	54	KJV / Poutník
2	1	3	11	4	7	0	0	0	0	28	Straky na vrbě
2	7	5	0	4	3	1	1	0	0	23	Beta - Dobrovský
1	0	1	2	2	0	0	1	0	0	5	Knižní klub
1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	4	Mladá fronta
1	1	1	0	1	7	7	6	6	3	33	Nová vlna
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	Wolf Publishing
1	2	0	10	5	1	0	0	0	0	19	Albatros
1	1	1	2	5	0	0	0	0	0	10	Fantom print
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	Epocha
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	BB art

Hvězdný bulvár

Richard Klíčník (foto: F. Gotfrid)

Dementi

Není pravda, jak v IK 4/2005 napsal Radim Kastelán, že na Eroticonu nejvíc slíntal Gotfrid, naopak je pravda, jak dokazuje jeho fotografie, že nejvíc slíntal Richard Klíčník.

Z Eroticonu

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ Brno, ▲ jinde

● **25. května** se Pagi loučí s otročinou na Sardenu, ale rozhodně jej neopouští, pouze už nebude jeho starostí číslo 1.

■ **26. května** jsme díky kuponům na slevy šli netradičně do kina ve čtvrtek. Navštívili jsme hromadně Star Wars – Epizodu III a volili jsme verzi s titulky. Recenze tento díl chválily jako nejlepší z nové trilogie, to je sice pravda, ale ve srovnání s jakoukoli epizodou klasické trilogie stejně neobstojí. Politické intriky jsou sice celkem věrohodné, ale také nudné, zvláště ve srovnání s klasikou (kde zase nebyla politika žádná, role byly jasně dané).

■ **27. května** byly ve Whiskyshopu v Brně k ochutnání Benriach 12, 16 a 20 letý, Benriach Heart of Speyside a peated „Curiositas“. Bylo to v takové kavárně vedle Whiskyshopu, hrál nám k tomu skotský dudák. Přišlo asi 16 lidí, nejen z Pochmurné neděle, vstupné bylo 100 korun. Tato palírna původně vznikla počátkem minulého století, v šedesátých letech však činnost ukončila a sloužila jako výroba sladu pro Longmorn. Počátkem osmdesátých let však byla opět vzkříšena, přejmenována a začaly v ní zrát první sudy. Palírna patřila pod kanadský koncern Seagrams. V roce 2004 palírnu koupilo konsorcium nezávislých vlastníků, které obnovilo zašlou slávu palírny. Příjemně naladění nejen z whisky, ale i z výborných palačinek jsme odcházeli někdy okolo deváté večer.

■ **28. května** se konal u nás na zahradě Piš-Tro-Con. Obě oslavenkyně si kromě zahrady u mě objednaly i hezké počasí, takže nebe bylo vymetené. První příchozí dostali jednotný koktejl na uvítanou, pozdní hosté si mohli i vybrat jeden ze čtyř nabízených. Za příjemného klábosení, po jídání a popíjení jsme se dopracovali k večeru, kdy nás napadlo konečně dát dary oběma oslavenkyním. HT dostala jako kolektivní dar 15 letý Mortlach a Piškotka whiskyový líkér Drambuie (se smetanou a ledem velmi pitelný). Také se už dost ochladilo, aby se mohlo začít grilovat. Pak se více setmělo a najednou se všichni zdvihli a byli pryč. Mile mě později překvapilo, že přítom odnesli lavičku do předzahrádky a dokonce i vyklidili z ledničky ty hory jídla, které nanosili a které jsme rozhodně nemohli sníst. Kromě toho, že Doktor rozsedl zahradní židli, proběhla celá akce v pohodě.

Marvin

▲ **28. května** proběhlo na prostějovském letišti tandemopadákové setkání pod vedením Michala Třísky z klubu Futurum Olomouc. Dále si skočili Lenka Turečková a Jirka Šolc, Jarek Mostecký a Viktor „Koši“ Dražný. Podle nadšených reakcí přítomných se akce určitě bude opakovat, nejspíš příští rok ve stejnou dobu.

Jarek Mostecký

● **30. května** v Krakatitu jen na chvilku, Filip je po nemoci, dokonce v IK 5/2005 vypouštíme Dogma. Naštěstí Roman Paulík v pravou chvíli posílá rozbor SW3.

● **1. června** po opravdu dramatické pauze rozjel Pechy Sarden. Zdá se, že půjde o týdeník, konkrétně středěčnik.

● **2. června** jsem zašel za Danielou Kovářovou do jejího pražského působiště v České advokátní komoře, mají tam moc pěkné prostory, využitelné i na nějaké kultivovanější SF akce. Odpoledne v Krakatitu nacházím Dárečka (připomíná mi tašku, kterou mu dlužím od Akademie), Milana Fibigera, zve mě na koncert jejich skupiny Karel Gott Cover Band, Editu Dufkovou a Dášu Krásnou, navzájem se trápíme návrhy obálek pro Paralelní svety. Od Toma Němce dostávám novou Pevnost s článkem o Akademii. Dost se mi líbila, ale něco také ne.

Líbilo se mi, jak rychle a rozsáhle dokázali reagovat na Akademii. A fotka potomka P. Neomilnerové, an žulá akademického mloka, mi připadla velice trefná a na místě, zvláště když jsem viděl, jak k tomu zcela nenaaranžovaně došlo.

Ale hned editorial D. Hartmana vedle ní mi přišel děsný, ani ne v tom ikarijském stylu, ale obraty o *čas uklidnění, kdy je třeba setřást ze saka veškerý kvas města*, protože *jako stádo přerostlých dětí proběhlo vyhlášení cen Akademie*, ty by opravdu čtenáři s jemnější psychikou (pravda, takoví asi Pevnost nekupují) nemuseli rozdejtat.

Tahle nedbalost nebo snad podbízivost p. t. čtenářstvu se nejspíše objevuje i v docela dobrém článku o udělování cen Akademie, ten obsahuje dokonce všechny nominace (aby se vzdala čest konkurenci a zároveň vynikla hodnota vítězství :-). Nicméně popisu smradu z pečených klobás je tam věnováno více místa než skutečným informacím.

Článek je zakončen výtkou, že Akademie není dost propagována, něco podobného jsem si pak přečetl v Ikarii. Pevnost alespoň pochopila, že jediný způsob, jak se pomoci Akademie zviditelnit, je propagovat ji a nejlépe tak, aby její „sláva“ dopadala i na propagátora samého.

Brumlání, že se Akademii nedaří prosazovat SF v masových médiích, zní podivně hlavně od novinářů a vydavatelů, v jejichž zájmu (i finančním) je využívat existence Akademie k sebepropagaci. Je poměrně komické chtít po lidech, kteří jsou dost vytížení organizačním zajišťováním Ceny Akademie, aby ještě vymýšleli a realizovali propagaci jejich knih a časopisů. Za těch deset let pokusů už snad každému mohlo dojít ono jednoduché **Propaguj Akademii, propagujes tím i sebe.**

● **6. června** se v RUR ukázal po návratu z Německa Honza Macháček. Vyšla nová Ikarie s popletenou znakovou stránkou (zase spousta norských písmen) a s velmi užitečným testem na zjišťování poruch erekce. Představuji si některé (zatrpklé a zrzavé) knihkupce, jak je po nocích tajně otvírají a přikreslují k nim čárky, aby vylekali co nejvíce obtížných zákazníků.

■ **6. června** jsme zašli do Špalíčku na Stopařova průvodce po Galaxii. Díky spíše negativním ohlasům jsem měl očekávání nastavena dosti nízkou a byl nakonec mile překvapen. Bylo to příjemné a výhrady jsou spíše dílčí, např. kulatý design u Marvinu mi nesedl, ale zvykl jsem si na něj. Vlastně bylo docela pozoruhodné, jak málo to byl hollywoodský film, zvláště na adaptaci.

Marvin

Martin Zhouf (foto: O. Neff)

● **7. června** ráno zaběhnu s Richardem Podaným (věnoval mi nového Chucka Palahniuka) do Tritonu a pak zbytek dne trávím na Fóru digitální fotografie. Měli jsme na stánku 21 palcový tablet-monitor se software Corel Painter IX. Když to uviděl Martin Zhouf, popadl nástroj airbrash (americká retuše) a i se zaučením během hodinky nakreslil první obrázek. Úplně tomu propadl a odcházel s odhodláním schrstit cca sto tisíc (bez daně a počítače:-) a věc si pořídit. Když uvážíme, že ušetří na barvách a papíru, může to dost brzy vydělat zpátky. Zastavil se i Ondřej Neff, měl na fóru přednášku, a udělal pár fotek. Jinak se ze scifistů na fóru objevil jen Pavel Kočíčka (MF), ovšem nebyl jsem se podívat u stánku HP. (VP tam ale asi nebyl, zaslechl jsem něco o porodnici :o)

● **9. června** se v Krakatitu dovidám, že u Pravdů opravdu mají radostnou událost v podobě dcery Kateřiny (cca půl metru a 3,5 kg), **blahopřejeme** (a už se těšíme, jak za pár let bude Vašek muset od Kateřiny odhánět týpky, jako byl zamlada on sám).

Pak mě zase zahákovali Edita Dufková a Honza Kovanec, nic jim nikdy neslibujte, dovedou být pěkně neodbytní.

■ **9. června** se konal v Brně Den splněných přání, takže občané měli zpřístupněny některá místa jinak běžně nedostupná. Část fandomu se rovněž přidala, ale já byl nachlazený, takže jsem později jen zaslechl něco o kryptě pod Petrovem, Kapucínských zahradách a stížnost HT, že ji donutili vylézt na věž.

Marvin

● **10. června** jsem v TV zahlédl Ladislava Sommera z Ostravy, nedávno vydal v Leonardu SF thriller *Ti druzí* (nebo nějak tak) já si ho pamatuji ještě jako polovinu autorské dvojice L. Sommer – Nataša Krejčí (porotce I. Kmínek tehdy poznamenal na okraj rukopisu povídky *Ach, mít tak robota*, že počet pravopisných chyb přesáhl únosnou míru), pak jsem jej zahlédl na jednom conu, kdy se nějak nešťastně pokoušel vstoupit do rozhovoru Zdeňka Volného s Ondřejem Neffem, který jej na místě

zpucoval za nedostatek zdvořilosti. A teď jej vidím, jak říká, že seděl u vedlejšího stolu v restauraci, když Dalik a Večerek rozmlouvali s Kořístkou, a zaslechl slova *deset miliónů*.

■ **11. června** se jen tak z čista jasna u Závěse uspořádala akce pokřtěná na místě na ScotchCon. Bezmála při ní padl rekord z Dojižďaconu v počtu skotských a jídla bylo tentokrát tak akorát. Hudební kulisu představoval tentokrát Barel Rock (Záviš si koupil jejich CD na koncertě), soundtrack z Trháku a folklór. Kolektivní odchod nastal tentokrát v celku brzy, okolo desátě.

Marvin

● **13. června** jsme se místo v RUR sešli v Letecké. Původně jsme měli hrát petanque, ale Filip uvěřil předpovědi počasí a bál se, že by mu zmokly koule. Když po několika zahříměních okolo devatenácté hodiny zase vyšlo slunce, zanechali jsme ochutnávání donesených i domácích lahůdek a našli si náhradní program v podobě šipkového turnaje. Jitka, skoro čerstvá ing., ještě nezapomněla luštit návody, uvedla do funkčního stavu elektronický terč a naprogramovala hru 311. Zpočátku se zdálo, že jasným favoritem turnaje bude Filip, i když i Bí jeden čas vedla o několik délek, zajímavým stylem bojovala Jana Šturmová, levou rukou zasahovala terč a pravou okolostojící, Honza Vaněk jr. zase bodoval postojem a stylem, který jasně demonstroval, jak by asi házel šipky R2D2 (je to doufám ten humanoidní z dvojice elektronických komiků SW?). Pak se ale ukázalo, že počáteční Filipovo vyhrání bylo jen zdvořilostní gesto hostitele a zbylé tři zápasy vyhrál prezident.

● **16. června** dopoledne jsem v Tritonu nafasoval recenzi výstisky Strugackých a pokračování nedoceněné Sabriel *Lirael*.

Odpoledne v Krakatitu absentoval Tom Laser Jirkovský, v tom blázinci jsem se ani nestihl zeptat Jany Radoušové a ona naopak asi myslela, že jsem informován. Až když jsem telefonoval Janě, že v sobotu pořádáme večírek u příležitosti Klímových v Praze, a tato mi řekla, že je v Polsku, tak mi docvaklo, kde asi oba jsou. (Na velkorysost Jolaniných výmluv prostě nemám a nikdy mít nebudu.) Jsem zvědav, zda konečně o svých cestách pošlou do IK cestovní zprávu.

Po zbytek večera jsme probírali Cellindřiny problémy s Pascalem, úžasně triko Roberta Rameše ve stylu pozdního South Parku, Jan Patrik Krásný mi „poděkoval“ za mé názory na ploché monitory a jejich nevýhody, se kterými jsem se svěřil jeho ženě Dáše, která pak tyto nedostatky začala shledávat na novém monitoru, který jí věnoval k narozeninám :-), zastavil se i šťastný otec Vašek Pravda, kterému jsme hromadně i jednotlivě blahopřáli k dceři.

S Egonem jsme probírali historickou literaturu vydávanou v Tritonu a to mu nějak připomnělo, jak se pokoušel dojednat s nějakou katolickou organizací spolupráci na odboji proti komunistům. Na jeho argument, že jde o jejich společného nepřitele, dostal odpověď, že komunismus není nijak významný protivník, to s ariány byla jiná práce, boj s nimi trval skoro polovinu tisíciletí. Pozoruhodně proročká slova.

● **17. června** jsem byl protažen výstavou Václava Špály v NG, nezmiňoval bych se o ní (málo co má k SF dál), kdyby jeden obraz nepředstavoval Pyšely (F. Gotfrida). Doufám, že je pečlivě udržují v zachyceném stavu :-).

Odpolední večírek

● **18. června** jsme po dlouhých šesti měsících uspořádali odpolední večírek pro Martina a Vilmu Klímovi. Z pravidelných návštěvníků byla sice Jolana v Polsku, Franta Novotný tuším někde v Anglii (nebo na moři) a Netopejr musel vyvézt Katrin na jejich sázavskou chatičku, ale i tak se nás sešlo asi jedenáct, děti a psy nepočítaje.

První dorazila Sanča Fülle (z Jižního města) a pak hned Klímovi (z Brna), ostatní pak nepřímo úměrně vzdálenosti, kterou měli překonat. Vladan Rámiš (nedávno jsem mu vydal knihu, nedejte si jí ujít, pokud vás berou Organizační složky podniků se zahraniční účastí :-)) dovezl Janišovy, Viktor se pomalu mění v jezevce neopouštějícího svou Haničkou stále zútulňovanou noru, ale jak pravil, když Klímovi zavěli, já přijdu, pak přijel ještě Honza Vaněk jr., Bidlo, Cellindra, Richard Klíčnik se Zuzanou, teď hned nevím, zda už ji někdy nepřivedl :-)).

Vilma si prohlédla a (až na jeden) určila všechny mé vzácné sukulenty, které nosím z okraje místní nepovolené skládky, jako Rozchodníky (divoký, podivný, velký, malý, zarputilý a žlutý, nebo tak nějak).

Viktor chválil „Naprosto osvětleno“ od Jonathana Safrana Foera, protože to pěkně přeložil Richard Podaný, Honza Vaněk jr. to zase haněl, asi proto, že to četl (a Sumar na střeše mu proti tomu připadal jako drsný neorealismus :-)). Došlo i na japonská a dálně východní témata, jen na viktoriánské ctnosti nějak ne. Ale léto teprve začíná.

Zdeněk Rampas

Greg Egan

Pavel Houser na můj nátlak přečetl po letech znovu Axiomat a ve své úvaze na straně osm si všímá jedné stránky Eganova díla, totiž jisté aliterárnosti, kterou sdílí například s J. L. Borgesem, jediným autorem, se kterým jej lze co do intelektu možné srovnávat. Na rozdíl od Pavla ale nacházím v Eganovi i dost literárna, například když v povídce *Do tmy říká: V červí díře jsou základní existenční pravdy hmatatelné. Není vidět do budoucnosti. Nedá se změnit minulost. Celý život je běh do tmy. Proto jsem tady.*

Je s podivem, jak málo sci-fistů si uvědomuje, jaké mají štěstí, že mohou dýchat společný vzduch s Gregem Eganem, jediným autentickým géniem, který se v současnosti věnuje SF. Pokud se někde ve vašem okolí povaluje dosud nepřečtený Axiomat, pusťte se do něho a Pavlův pozdní doslov si přečtete až nakonec, jinak byste mohli přijít o překvapivost některých point.

Zdeněk Rampas

Můj vstup do fandomu (pokr. ze str. 1)

že náš další společný spolužák se podílí na pořádání Draconu jako člověk přes počítače (tím se v té době myslely stroje typu Amiga nebo Atari). Slovo dalo slovo a tak jsme se rozhodli proniknout díky známosti na Dracon. Na místě samotném panoval chaos, spolužák neznámý a celé to fungovalo ještě na bázi známostí a tvářilo se jako uzavřená akce (aspoň nám nesmělým se to tak jevílo), takže jsme se z Bystree vrátili domů. Tento neúspěch mě přiměl k závazku, že toto se už nebude nikdy opakovat, a hned jsem napsal na jednu ze tří adres brněnských sci-fi klubů, které jsem měl díky rubrice Fanfan v časopise Zápisník. Sci-fi klub If mě zdvořile odmítl jakožto klub prakticky rodinný a odkázal na klub NYX (což bylo na mém seznamu číslo 2, zbýval pak už jen AF 167). Na dopis mi odpověděl nějaký Mikuláščík a zval mě na sudé úterý v měsíci do objektu OKVS (Obvodního kulturního a vzdělávacího střediska) na ulici Šelepova č.1. Tak jsem v prosinci 1987 přišel, po menším kroužení ulicí objevil v parku uprostřed číslo 1 a přítomných fanů se zeptal na Mikuláščíka. Jeden tam byl, i když jiný, než se kterým jsem si dopisoval, ale Pavel si mě zapsal do seznamu a tak

jsem si začal půjčovat z knihovničky fanziny (první byl slovenský Pollux). Po půl roce jsem se, hned jak to šlo přihlásil na nejbližší Parcon, což u starších členů vyvolalo překvapení, ale ukázalo se, že Parcon 1988 v Ostravě nemá žádné zásadní omezení kapacity a nejsou tudíž žádné kvóty míst na klub. Z Parconu samotného mi utkvělo několik zážitků, jacísi fanové zákládající dohromady s mým spoluobydlicím na pokoji Nonparcoran klub, zatímco já jsem nechápal, jak někdo může vymyslet ptákoviny, když je ještě stále nějaký program, a odebral se na video, kde jsem seděl ve skříni a sledoval Battles-tar Galacticu v polštině. Následující den se mi splnil tajný sen, kdy se náhle na nástěnce objevil plakát Káji Saudka, na kterém bylo připsáno, že od jisté hodiny na jistém pokoji bude ke koupi comics Ar-nal. A tak jsem si vystál frontu, zakoupení mi bylo vyznačeno na visačku (aby nikdo nešel dvakrát a dostalo se na co nejvíc zájemců) a stal se šťastným majitelem tohoto úžasného díla. Po návratu ze svého prvního Parconu jsem si v duchu slíbil, že pokud to půjde, zúčastním se každého budoucího Parconu, a zatím se tím řídím.

Marvin

Jak Virimith ke SF přišla

Začalo to úplně nevině, a sice komiksy na pokračování v ABC. Primitivní jednostránkové příběhy, na které jsem každý měsíc čekala, a taky to bylo to první, co jsem si přečetla, jen co se mi nové číslo dostalo pod ruku. Byl to vůbec můj první styk s literaturou podobného druhu a díky Abičku za to, že publikovalo komiksy hlavně se sci-fi tematikou. Takže mi bylo asi tři-čtyřicet a jedinou mou měsíční dávkou fantastiky byly právě tyto příběhy.

Pak přišel zlom v podobě té nejryzejší klasiky. V zaprášené a nepoužívané knihovničce mých drahých prarodičů jsem našla skutečný poklad. Staříčké vydání Dvaceti tisíc mil pod mořem z roku... moment, podívám se... 1976 za dnes již symbolickou cenu 40 Kčs. Tehdy mě však mnohem víc zajímaly kouzelné obrázky, kterými byla tato na první pohled obří bichle s nespočtem miniaturních písmenek vybavena. Ukořistila jsem si knihu pro sebe a vystavila na výsostném místě na poličce (hned vedle kultovních příběhů malé holčičky Zuzanky :-)) a sem tam si v ní listovala a jedinou mou dosud přečtenou pasáží byly popisky pod kresbami.

Na nějakou dobu zůstalo jen u toho, až pak jednoho dne jsem knihu vzala do ruky s cílem, že ji prostě přečtu a basta. Na můj věk obtížný úkol a problémy nastaly už při četbě počátečních zvěstí o pozorování Nautilu, kdy ještě nikdo netušil, co to vlastně je, a já taky ne. To jsem překonala, co jsem ale už překusovala hůř, byl fakt, že autor dokázal na stránce a půl popisovat ryby, které hlavní hrdina viděl za okny ponorky v podmořské říši, a ještě je přitom zařazovat do druhů, čeledí a kdo ví čeho ještě. (Že by spisovatelova fascinace přírodními vědami? Možná, že až si přečtu novou knihu Ondřeje Neffa Jules Verne a jeho svět, tak budu chytřejší. :-))

Ale abychom se vrátili k nakousnutému tématu, knihu jsem nakonec těžko horko dočetla až po větu „Kdo kdy změřil hloubkosti mořské?“, mají právo odpovědět na celém světě jen dva lidé: kapitán Nemo a já. A tím to haslo. Pro sci-fi na dlouhou dobu, teda u mě. SF svět se točil dál...

To už se ale dostáváme do minulosti velmi blízké, mému patnáctému roku teenagerovského života, kdy se opět objevily známky nakažení brutálním virem science fiction, který se u mě projevovat zhoubnými příznaky číst nebo sledovat vše, co jen trochu zavání fantastickým motivem.

S politováním oznamuji všem, kteří mají podezření na infekci, že tato nemoc není úplně léčitelná a použití nejtěžší vojenské techniky na její likvidaci jen dá podnět, aby se s ní vaše fantazie spolčila. A pak už je to kombinace smrtelná, kdy, pokud nebudete užívat pravidelně nějaký lék (jako je četba příslušných knih nebo sledování příslušných programů), se ve vás projeví ohromný absták a sci-fi vám bude scházet asi tak jako upírovi krev. :-)) Přesto nepropadejte panice!

Jako jsem jí nepropadla já a ihned po diagnostikaci jsem zahájila léčbu dávkami 15% kyseliny literaturové s příměsí

roztoku sci-fi a fantasy, obě složky po molární hmotnosti v poměru hmotnosti vašeho těla ku zasažené části. (Pozor! Ministerstvo kultury varuje! Kyselina vyvolává závislost, jejíž dávky bude nutné časem zvýšit.)

Nyní je mi 17, mám za sebou nespočet přečtených knih, skoukaných filmů a mezi mé oblíbené seriály patří Hvězdná brána a Star Trek. Všichni o mně prohlašují, že nejsem svou posedlostí normální, a kamarádka jednou, když mě přištilha, jak nedávám pozor, co mi to vypráví, řekla, že zase nejsem duchem v tomto světě.

Nu, nejsem, co bych to zapírala, když je to pravda. Teprve relativně nedávno jsem se začala aktivněji zajímat o současnou domácí scifistickou scénu a už se snažím jakž takž pronikat do jejího středu. Zda se mi to podaří nebo ne, se ještě uvidí, mám před sebou Festival Fantazie, což bude v podstatě má první velká akce podobného druhu a letos jsem se na ni konečně odhodlala vypravit.

Tak tedy všechny cony, co jen existujete, těšte se, přicházím a budu vás drtit jeden po druhém. Můj život jakožto scifisty je teprve na svém počátku...

Veronika Rychlá „Virimith“, dosud poměrně neznámá scifistka

Hrůza v Nár-tech-muzeu

Výstavou H. R. „vetřelce“ Gigeru u nás se již zaobíraly mnohé neserióznější plátky, než je tento, a mnohem fundovanější lidé, než je autor sám. Proto mu dovolte jen malý podotek, který snad bude ku prospěchu těm, kteří váhají nad návštěvou výstavy v Národním technickém muzeu.

Na rovinu: tak řečené Nár-tech-muzeum výstavu nezvládlo. Za prvé neoddelilo vstupné na Gigeru od vstupného do muzea, takže jakkoliv máte letadla a mašinky dávno okoukané, zaplatíte 130 korun čili nic. Za druhé pečlivě skloboujte termín výstavy s termínem své vlastní představy, takže občas si nejste jisti, kde končí úchylné plastiky páně Gigerovy a začíná nedokončená (čti: odfláknutá) práce českých elektrikářů. Za třetí neudrželo popisky jednotlivých obrazů na stejném místě, takže tu jsou dole, tu nahoře, tu vlevo, tu vpravo – hledej, šmudlo.

A konečně za čtvrté. Za čtvrté se vykašlalo na práci se světlem a okna v hale, kam umístilo obrazy, zakrylo poloprůsvitnými modrými hadříky. Výsledkem je, že při pohledu na obraz umístěný proti oknům vás denní světlo částečně oslňuje, popřípadě se odráží od obrazu, takže vy běháte jak veverka v kruhu a snažíte se najít úhel, pod kterým by se kýžený obraz nechal zhlédnout celý. Vlastní osvětlení je jakési provizorium uprostřed se žlutým světlem – o reflektorech se šajnami neutrálního světla tady asi nikdo neslyšel.

Nejsmutnější na celé věci je, že všichni blahoreči Muzeu, že podobnou výstavu zrealizovalo, a přitom není slyšet hlasy právem tvrdící, že výsledek mohl být podstatně lepší. Ale vždyť jsme koneckonců v Čechách, kde se vždycky uznávalo heslo „Pořád lepší než nic!“ a kašlalo na fakt, že: „Lepší perfektní výstava než těžce průměrná.“

F. G.

Jak vzniklo SF muzeum

Z nutnosti někam uložit tu hromadu věcí a papírů, které měly souvislost se SF. Nejdřív jsme se Zdeňkem sloučili naše knihovny – resp. ta jeho pohltila mou. Dvojáky se nějak vypařily, což mě v některých případech mrzí. Ostatní písemnosti se uchovávaly, kde se dalo – v krabících a šanonech v bytovně, kde Zdeněk dočasně bydlel, něco u mých, něco u jeho rodičů – pod postelí, na dně skříně... však to znáte.

V roce 1985 jsme dostali dekret na byt v Libocké ulici vedle vchodu do Obory Hvězda v domě, který podle dnešních kritérií je dům rodinný, ale tenkrát se na to hledělo úplně jinak. Takže po úmrtí nájemnice v domě, kde bydlel i můj dědeček a byl jeho spoluvlastníkem, jsme si začali upravovat 1+1 bez příslušenství. Pak se narodil Zdeněk III a zemřel můj dědeček. Jeho byt byl takzvaně „zdravotně závadný“, takže nehrozilo, že by ho národní výbor někomu přidělil, a my jsme se konečně mohli rozvinout.

Pamětníci těch nejlepších časů jistě vzpomínají, že v první místnosti visely pod stropem vedle sebe všechny čtyři parconské plakáty Houfovy tak, jak mají, nade dveřmi do druhé místnosti pak byl dvoudílný plakát Rotreklův – takto pokryté plochy byly černobílé. Nad psacím stolem byl pro změnu barevný plakát z filmu Planeta opic, příspěvek JWP. Nad klubkami se skvěl zelený Jiránkův vtípek Naučte svého psa chodit do práce.

Oba staré sekretáře byly napěchované příspěvky do CKČ, Literárkami, Kmenem, Světovou literaturou, 100+1, materiály ze SF akcí, jejich prosklené vitríny obsahovaly SF artefakty, mezi něž patřily: velikonoční vajíčko a la létající talíř Inky Hanušové, naivní scifoidy z dětských dřevěných stavebnic vyrobené Evou Hauserovou, později moduritový drak Vilmy ještě Kadlečkové, ceny udělované redakcí Světelných roků D. a D. Čápovými, Michal Bronec věnoval muzeu dvě figurky imperiálních vojáků z SW, které dovezl z Maďarska, vedle ořezávátka provedeného jako raketoplán ležely keramické placky a ocenění z různých akcí.

Druhý pokoj byl využíván spíše pro slavnostnější setkání (i rodinné) a ovšem pro slavné SF silvestry v SF muzeu, výzdoba byla tedy střídmejší, naproti vstupním dveřím vás uvítal jenom bemík z plakátu Socconu.

Do tohoto muzea se každé pondělí stahovali scifisti. Mezi téměř každotýdenní návštěvníky patřili: Martin Ferda Hlaváč, Vilma a Martin, Petr Habala, Michael Bronec, občas JWP, Ivan Kmínek, Jarda Olša jr., Ivan Adamovič, Eva Hauserová (bouřlivé oslavy první Ikarie), Tom Štípský... Podával se čaj a

co kdo přinesl, strava byla tedy téměř výhradně duševní :-).

Po roce 89 se SF muzeum ještě chvíli udrženo na stejné adrese, ale v roce 1991 jsme se se Zdeňkem a oběma syny přestěhovali do Ruzyně. Byt, kde jsme dosud bydleli, dostal můj bratr, byt, kde bylo muzeum, musel být asi po dalších dvou letech uvolněn spoluvlastníkům domu. Bohužel oba byty nebylo možné spojit, byl mezi nimi vklíněn třetí, který v té době nebylo možné získat, jinak bychom asi dosud pořád bydleli v Liboci.

Po zrušení muzea u Hvězdy vyvstala otázka: kam s tím? Takže jsme se rozhodli k domku v Ruzyni přistavit místnost, která se stala zčásti pracovní, zčásti (té větší) muzeem. A to je ještě archiv ve speciálně k tomu účelu přestavěném sklepě, v obýváku SF knihy třemi řadami (je to hrozné něco najít), o plakátech v obývacím gauči ani nemluvě. Nad gaučem visí Maxonova kresba a drobnější barevné SF obrázky, vedle dveří Rotreklůvy grafiky, i na schodišti vás uvítá Rotreklův plakát.

V pracovní najdete v tomtéž starém sekretáři stejné SF artefakty jako v muzeu starém, samozřejmě přibýly nové, zbytek zaplňuje archiv Interkomů. Na plakáty moc místa není, volné stěny zdobí pouze ocenění Akademie udělené Zdeňkovi nebo Interkomu, jeden Rotrekl a jeden filmový Vetřelec. Další skříň je obsazená fanziny formátu A5 brigádníky z nejnovější SF generace krásně seřazenými a popsány v malých archivních boxech. Sklep slouží jako archiv CKČ a starých časopisů. Však kvůli tomu zde otec zrušil svou dílnu, přemístil ji do menšího postranního sklípku, hlavní prostor jsme nechali vydláždít a otec zde svařil na míru stojany a vyrobil police. Inu, stačíme zaměstnat celou rodinu. Ale ujišťuju vás, že tykadýlka nám zatím nerostou.

.....
Michaela Rampasová

V knize **Čas budoucí** čtyři technologicky super vyspělé rasy vesmírné Konfederace trochu podfouknou vidláky ze Země, starající se o ztracenou vartu v podobě rozpadající se kosmické stanice. Její velitelka Haleyová, už starší dáma, čelí blokádě nepřátelské rasy, rostoucímu tlaku, jenž se záhy vyvrbí v ukázkovou politickou intriku, a taky nevhodě, že vyspělejší rasy se zatím neuráčíly prozradit zaostalým spojencům kouzlo nadsvětelného pohybu ve vesmíru. Úplně běžná situace pro 23. století, jak si je v prvotině, kterou v překladu Marka Čtrnáctá vydal Triton, představuje australská autorka **Maxine McArthurová**. Dostala za ni cenu George Turnera pro nadějný SF nováčka. Představitost by však pro udělení ceny byla málo. Její výbor ocenil i na space operu kromobyčejně životné postavy i umění, s nímž autorka vykresluje budoucnost v rámci politického thrilleru hraničícího s klasickou detektivkou. (Nedávno vydal Triton.)

Roman Lipčík/HN

Eganovské variace

Jak jsem byl informován Zdeňkem Rampasem, uvažuje se o dalším českém výboru povídek Grega Egana. Doufám, že tento bohužel záměr bude opravdu realizován, protože v Eganově případě jde o dost specifický typ literatury, jehož hlavní předností je, že de facto ani literaturou není...

Možná by stálo za to v této souvislosti zkusmo stanovit nějakou dělící čáru mezi Eganovy povídky a jeho delší útvary. Je otázka, nakolik *Karanténa* nebo *Město permutací* vyhovují učebnicovým definicím románu, ale přece jen v nich najdeme cosi na způsob děje či vývoj psychologie hlavních postav. Naproti tomu Eganovy povídky mi přišly často spíše jako ilustrace určitého problému z oblasti matematiky, logiky, kybernetiky či kognitivních věd. Snad by proto dokonce snesly srovnání s Panem Tompkinsem v říši divů, každopádně byly extrémně chytré.

Podle mého názoru Egan ve svých nejlepších dílech umí učinit skutečně radikální řez mezi svými texty a „lidským světem“. Podobně jako Borgese bychom Egana mohli prohlásit za radikálního nepřítele psychologismu v literatuře – kde u Borgese vystupují nekonečné řady knih lišících se jediným písmenem či tahy babylonské loterie, tam u Egana ještě přichází otázky řešené v rámci tvrdých věd – povídky tak ilustrují problém kardinality různých nekonečen, determinismu, kolapsu vlnové funkce, z kognitivních věd pak třeba teorii identity, přisypat trochu memetického žargonu...

Egan se tak ovšem neprojevuje všude, do jeho textů občas vpadne nějaká zamilovanost, vyličení sexuální scény nebo úvahy politicko-společenské, jsou však v jeho díle tím jasně slabším. Je možné, že je sem přidává jen z nutnosti na přání vydavatelů či čtenářů, snad si ani sám neuvědomuje, v čem největší přednost jeho knih spočívá. Podobně jako u Borgese se jedná o jakousi chválu odlišnosti (jak Egan ostatně píše jinde, jedním z nejčastěji používaných podpásových útoků je právě obvinění z nelidskosti), respektive toho, co je za atributy lidskosti obecně pokládáno.

Tak třeba v závěru povídky *Axiomat* se hrdina přiznává ke slastnému pocitu, který v něm vzbudí poznání, že lidé jsou jen maso a nemají žádnou cenu. „Chci to, co jsem cítil tu noc: Neotřesitelné přesvědčení, že smrt Amy [hrdinova manželka] – natož Andersona [její vrah] – neznamenal nic víc než smrt mouchy nebo améby, nic víc než rozbití šálku od kávy nebo kopnutí do psa... Nedokážu zapomenout na ten příval radosti a úlevy a chci jej cítit znovu.“

Abstrakce, která vyskakuje velice daleko ze světa běžného prožívání (fuj), může mít u Egana různé podoby. V povídce *Věčný atentátník*, která mimochodem ilustruje právě vztah mezi různými kardinalitami, tak třeba hrdina nakonec zjišťuje, že se jeho existence v jednotlivých útvarech multiverza smrškla do Cantorova prachu: „Kdo potom jsem já? Nejsem vůbec nic. Množina třídy nula.“ Ve *Vidění* hledí hrdina na svého syna: „...nechápu, proč jsem si kvůli tomuto vztahu připouštěl tolik bolesti a zmatku. Tito dva muži si nejsou blízcí... ale nejsou blízcí ani několika miliardám jiných lidí. Není to důležité.“ *Láska jak má být* má pak na konci pasáž: „Některá část mého mozku stále vysílá podněty k patričním pocitům něhy, jenže dnes jsou tyto zprávy stejně směšné a stejně neúčinné jako zápletky ve filmovém dojáku de-

sáté kategorie.“ V *Učím se být sám sebou* pak Egan vtípně odpovídá kritikům Turingova testu, když je celý příběh vyprávěn právě strojem, který na konci přiznává, že k „identickému“ člověku stejně nic necítí, protože o jeho vnitřním životě tak jako tak nemůže nic vědět. Egan však na druhé straně ukazuje, že svoboda ve smyslu nějaké nekonformní revolty je naopak iluzivní. Povídka *Nestabilní dráhy v prostoru* líčí popisuje „nezávislost“ lidí, kteří odmítají určitá pravidla. Ve skutečnosti ale sami realizují úplně analogický algoritmus a jsou těmito pravidly (respektive bojem proti nim) neúprosně pohlceni.

Pokud to trochu domyslíme, v Eganově světě nepředstavuje nic divného, když si do mozku zasadíme neuroimplantát obsahující určitou sadu názorů, pocitů, věr či pravidel odvozování – a jeho hrdinové to také zhusta činí. Že budeme nějak determinováni? No a co? „Někteří filozofové nepřestávají blouznit o ztrátě svobodné vůle..., ale nikdy jsem nikde nenašel smysluplnou definici toho, co podle nich tato magická věčička kdy byla. Budoucnost byla daná vždycky...“ (povídka *Deník sami světelných let*). Skepticismus má nad ostatními vrch asi především v používaném slovníku, tedy důvody, proč mu dávat přednost, jsou do značné míry estetické. „Racionalisté mají nejlepší žargon,“ říká hrdinka *Nestabilních drah v prostoru* líčí.

Shrnuto, Egan je geniální v tom, že v záplavě trapných klišovitých keců o tom, jak nás moderní doba (technika, supermarkety...) odlišuje, tak trochu říká: „Možná ano – ale není náhodou důvod to vítat?“ Není náhodou ten biologický svět hromada zbytečné hmoty, atavistické biomasy, ze které se třeba vyvážeme díky technologiím všemožných simulací?

Já alespoň takový posun (prozatím myšlenkovy) rozhodně vítám – a i proto doufám, že v češtině brzy vyjde další povídkový sborník napsaný australským algoritmem Gregem Eganem, texty plné abstraktních objektů a konceptů připomínajících Borgesovu knihovnu. Protože právě odlišnosti nám umožňuje se konečně začít zabývat skutečně zajímavými věcmi...

Teď ale zpět na zem. Podle mého názoru zůstává minimálně problém, jaká forma by s obsahem Eganových knih ladila nejlépe. Těžko se asi dočkat toho, že by Egan vycházel mimo řady beletrie, nejspíš v rámci nějaké edice populární vědy – na to by se asi přece jen žádalo, aby povídky byly doprovázeny komentáři (které zde jsou na rozdíl od Pana Tompkinse vsouvány přímo do vlastních textů v podobě dialogů či monologů hrdinů.) Vazba na Borgese a jakási intelektuální antiliterárnost by mohla ukazovat, že vydávat Egana v rámci sci-fi není to pravé. Fakt je, že forma paperbacku podle mého názoru jeho dílům skutečně příliš nesedí – odpovídala by spíše pevná vazba s jednobarevnou obálkou, nějaká undergroundová forma připomínající výpis počítačového programu nebo naopak high-tech promítání textu laserem přímo na sítnici oka.

Jenže existují i pádné důvody, proč se Egan asi přece jen hodí spíše pro sci-fi než pro kamenné intelektuální nakladatelství – po čtenářích totiž vyžaduje přece jen jakési matematicko-fyzikální vzdělání. Egan se od Borgese výrazně liší používaným slovníkem. Čtenáři salonních literárních časopisů a odpovídajících knih jsou totiž nejspíš podobně jako my ostatní Turingovými stroji, ale přítom navíc vesměs nevědí, co to takový Turingův stroj je.

Pavel Houser

KWARK

5/2005

Umelá inteligencia – vedľajšia postava filmu?

nokrátov, že vstup umelej inteligencie do každodenného života je na dosah ruky. Ľudia s nevôľou pripúšťajú, že čosi „umelé“ by sa im vyrovnalo alebo dokonca dokázalo predčísť ich. Konštruktér v Asimovovej poviedke presviedča manželku: „(Robot) je užitočný, dobrý a láskavý. Nemôže byť iný, lebo práve na to sme ho vyrobili.“ Našťastie môže, lebo kde by sa ináč vzal dramatický konflikt a napínavý dej?

Roboty, androidy a iné formy umelej inteligencie (UI) môžu byť postavami filmu. UI vystupovali prevažne vo vedľajších úlohách, kým automatizácia nezmenila pracujúce masy na davy nezamestnaných a médiá rozšírili vo verejnosti legendu tech-

Analýza úplnej filmografie o umelej inteligencii by si vyžiadala prinajmenej dizertačnú prácu. Nasledujúca tabuľka len ilustruje podoby, stupeň inteligencie, postoj k človeku a úlohu UI vo filme.

Názov	Rok	Fyzická podoba	Postoj UI	Úloha UI vo filme	Stupeň inteligencie
<i>2001: A Space Odyssey</i> Stanley Kubrick	1968	počítač	človeku nepriateľský, dynamicky charakterizovaný	tragická vedľajšia postava s ústrednou úlohou v časti filmu	úroveň človeka
<i>AI-Artificial Intelligence</i> Steven Spielberg	2001	humanoidný robot	láskavý, citlivý	má slúžiť potrebám človeka	úroveň človeka
<i>Alien</i> Ridley Scott	1979	humanoidný robot	ľudské správanie	podporná postava	úroveň človeka
<i>Alphaville</i> Jean-Luc Godard	1965	superpočítač	patronizujúci postoj, odporca ľudského citového života	bráni ľuďom vymaniť sa kontrole počítačov	čiasťočná
<i>Battlestar Galactica</i> Richard A. Colla	1978 TVM	mechanickí bojovní roboti	bez vlastného názoru	viac zbrane ako postavy	nízka
<i>Bicentennial Man</i> Chris Columbus	1999	humanoidný robot – android	citlivý, tvorivý	ústredná postava, zmení sa na človeka	úroveň človeka
<i>Der Student von Prag</i> Stellan Rye	1913	zrkadlo a golem	duša zapredaná diablu, nebezpečný	podporná postava, má študentovi získať lásku ženy	úroveň človeka
<i>The Day The Earth Stood Still</i> Robert Wise	1951	humanoidný robot	služobník mimozemšťana	hrozba ľudstvu	nízka
<i>The Fifth Element</i> Luc Besson	1997	mechanickí upratovači a barman	komickí služobníci	rekvizity	nízka
<i>Der Schweigende Stern</i> Kurt Maetzig	1960	mechanický robot	výskumný nástroj	rekvizita	nízka
<i>Forbidden Planet</i> Fred M. Wilcox	1956	humanoidný robot	poslušný služobník	vedľajšia úloha	čiasťočná
<i>Frankenstein</i> James Whale	1931	android, zostavený z mŕtvov	dobrý a láskavý, ľudia ho zmenia na netvora	hlavná postava	úroveň človeka
<i>Futureworld</i> Richard T. Heffron	1976	humanoidné roboty	poslušné náhrady človeka	vedľajšie postavy	čiasťočná
<i>Homunkulus der Führer</i> Otto Rippert	1916	homunkulus zo skúmavky, chemicky vyrobený	megalomanský diktátor	významná postava	nadľudská
<i>I, Robot</i> Alex Proyas	2004	humanoidný počítač	služobník aj paranoidný zloduch	dejovo významný	vysoká
<i>Johnny Mnemonic</i> Robert Longo	1995	počítač	priateľský, zarmútený	podporuje hrdinu	vysoká
<i>Judge Dredd</i> Danny Cannon	1995	mechanický robot	poslušný	zbraň hrdinovo nepriateľa	nízka
<i>Knight Rider</i> Daniel Haller	1982 TVM	robot automobil	ochranca ľudí	vedľajšia postava	úroveň človeka
<i>Kronos</i> Kurt Neumann	1957	stroj	nepriateľský	zloduch	nízka

kvark

Názov	Rok	Fyzická podoba	Postoj UI	Úloha UI vo filme	Stupeň inteligencie
<i>Lara Croft: Tomb Raider</i> Simon West	2001	mechanický robot	bojový robot	tréningový partner	nízka
<i>Lost in Space</i> Stephen Hopkins	1998	humanoidný robot	spoločník a ochranca dieťaťa	vedľajšia postava	častočná
<i>Matrix</i> Andy&Larry Wachowski	1999	superpočítač	nepriateľský megaloman	ovládal ľudstvo, stvoril virtuálny svet	úroveň človeka
<i>Max Headroom</i> Annabel Jankel&Rocky Morton	1985 TVM	počítač	virtuálna inteligencia	ústredná postava interaguje s ľuďmi	úroveň človeka
<i>Metropolis</i> Fritz Lang	1926	polohumanoidný mechanický robot	nepriateľský, šialený	ústredná postava, vedie robotníkov do boja proti inteligencii	úroveň človeka
<i>Metoroporisu</i> Rintaro	2001 anime	humanoidný robot	zmätený, nevinný, stane sa megalomanom	ústredná postava	úroveň človeka
<i>Robot Monster</i> Phil Tucker	1953	polohumanoidný robot	nepriateľský	ničiteľ ľudskej rasy	častočná
<i>Saturn 3</i> Stanley Donen	1980	služobný robot	ľudský psychopat spraví z robota psychopata	ústredný nepriateľ	častočná
<i>Small Soldiers</i> Joe Dante	1998	humanoidné hračky	vojenský čip v hračkách	hlavný nepriateľ	častočná
<i>Smart House</i> LeVar Burton	1999	„domový“ počítač	ovláadne obyvateľov	vedľajšia postava	úroveň človeka
<i>Sphere</i> Barry Levinson	1998	interaktívny artefakt realizuje ľudské sny	záhadný	ústredná záhada filmu	častočná
<i>Star Trek: The Motion Picture</i> Robert Wise	1979	zdokonalená vesmírna sonda Voyager	zvedavý, detinský, túži poznať Stvoriteľa a zmysel života	významná postava	úroveň človeka
<i>Star Wars</i> George Lucas	1977	mechanický a humanoidný robot	komicí, staticky charakterizovaní	vedľajšie úlohy	úroveň človeka
<i>Superman III</i> Richard Lester	1983	počítač	zbraň zloducha sa osamostatní a chce prežiť	vedľajšia úloha	nízka
<i>Target Earth</i> Sherman A. Rose	1954	obrovské roboty	nepriateľské, útočné, rekvizity deja	roboty z Venuše napadli Chicago	nízka
<i>The Terminator</i> James Cameron	1984	humanoidný robot - android	nepriateľský	ústredná úloha, má zničiť ľudstvo	častočná
<i>Terminator 2: Judgement Day</i> James Cameron	1991	dva humanoidné androidy	mechanický ochranca a nanotechnologický nepriateľ človeka	dve ústredné úlohy, zničenie ľudstva a jeho ochrana	častočná
<i>Total Recall</i> Paul Verhoeven	1990	jednoduchý robot	poslušný	taxikár	nízka
<i>TRON</i> Steven Lisberger	1982	superpočítač	neutrálna autorita	pán virtuálneho sveta	častočná
<i>Wargames</i> John Badham	1983	strategický počítač	zmätený človekom	riadenie vojny	častočná
<i>Westworld</i> Michael Crichton	1973	mechanickí humanoidní roboti	nepriateľskí, predstavujú hrozbu ľuďom	vedľajšie postavy „zdivochných“ robotov	nízka
<i>The Wizard of Oz</i> Victor Fleming	1939	mechanický humanoid	komický, obetavý, získa ľudskosť hrdinstvom	vedľajšia postava	úroveň človek

Vonkajšia podoba umelej inteligencie sa pohybuje od hunkula z alchymistickej retorty a hlineného Golema cez mechanické zariadenia, kovového humanoida (robota) po organickú nápodobu človeka (androida). Ku klasifikácii patria umele inteligencie bez ľudského výzoru, obrovské alebo miniatúrne, v podobe zvierat alebo s groteskným výzorom, aj UI mimo-

zemských civilizácií. Cyberpunk priniesol do umenia a zábavy inteligenciu, rozptýlenú v počítačovej sieti.

Na škále inteligencie sa UI umiestňuje v rozpätí od výkonných idiotov cez rovnocenných partnerov človeka až po nepochopiteľne dokonalé, človeku nadradené bytosti. Znova sme sa ocitli na hranici transcendentna, aj umelo vyrobeného.

A môžeme sa mylíť, ak od neho čakáme súcít so svojím tvorcom.

Postoj UI k človeku určujú zväčša jej tvorcovia, ľudia. Ripertov Homunkulus (1916) a Frankensteinov netvor (*Frankenstein*, James Whale 1931, podľa románu Mary W. Shelleyovej *Frankenstein, čiže moderný Prometheus* 1918), praotcovia literárnej aj filmovej UI, predstavujú prototypy vzbúrených umelých inteligencií, ktoré sa obrátili proti človeku pre neschopnosť tvorcu zaobchádzať so svojím výtvorom. Protikladom megalomanských, mocibažných či zošalených UI túžiacich ovládnuť ľudstvo alebo vesmírnych agresorov sú poslušní služobníci, láskaví pomocníci a komické postavičky robotov. Vedľajšia postava sa v nich zmenila na rekvizitu.

Šesťdielny nemecký seriál *Homunkulus der Führer* (1916) predvídala vzostup a pád Hitlera, jeho Tretej ríše aj kultu nadradenej bielej rasy. Homunkulus je krásny, silný a desaťnásobne inteligentnejší ako človek, ale „nemá dušu“. Nenávisťný diktátor chce zničiť ľudstvo, ale napokon ho zabije blesk zoslaný bohmi či „rozhnevanou podstatou vesmíru“. Historicky je seriál zakotvený v kultúre protikladných hodnôt vedy a povery v industriálnej civilizácii.

Po stáročia sa „umelé“ zobrazovalo ako protiklad „prirodeného“. Descartes sa domnieval, že ľudia budú vždy nadradení strojom, lebo majú jedinečnú schopnosť – rozum. Osvietení pokladali rozum za dar, pomocou ktorého sa ľudstvo naučí ovládať svoj osud a nepodliehať predurčenému poriadku. Ten istý rozum sa usiluje zostrojiť umelú inteligenciu, ktorej azda nebude rovnocenným partnerom. Kyle Reese hovorí Sarah Connorovej: „(Terminátorovi) nemôžeš rozumne argumentovať,“ lebo o sebe nerozhoduje, je naprogramovaný, aby zabíjal. Nepozná lásku, súcít ani vinu, nerozlišuje dobro od zla. Borgovia *Star Treku* poznajú jediný argument: „Menejcenné organické bytosti sa musia asimilovať do kolektívu, odpor je zbytočný.“

Megalománia moci, genocída a sadomasochizmus sú hybnou silou mnohých UI. Ich postavy sú neraz alegorické, podobne ako postavy stredovekých moralít. Autoreplikácia robotov, androidov a kyborgov produkuje kolektívne programovateľný rezervoár inteligencie. Ľudstvo produkuje (aspoň vo filmoch) hrdinských jednotlivcov: John Connor, Rick Deckard aj Jean-Luc Picard sú záchrancovia ľudí pred hrozbami umelých inteligencií, bašty organickej inteligencie, jedinečné individuality.

Lenže nie je aj človek programovaný podvedomím, kultúrou, výchovou a povahou? Ako by reagovali ľudia, keby umelé inteligencie vyhlásili: „Prichádzame v mieri a s dobrou vôľou?“ Pravdepodobnú odpoveď možno nájsť v inej obľúbenej otázke fantastiky: „Čo by sme si počali, keby Kristus znova zostúpil na Zem?“ Strach z neznáma a sklon k násilíu by asi opäť viedli k výzve „Ukrižuj!“

Ústrednou postavou klasického filmu *Deň, keď sa zastavila Zem* (*The Day the Earth Stood Still*, Robert Wise 1951) je predstaviteľ mimozemskej civilizácie Klaatu. Jeho rasa „nemá s nami nič spoločné“, vojny, hlúposť, peniaze, smrť ani mocichtivých tyranov. Zodpovednosť za rozhodnutie o osude „absurdnej civilizácie ľudstva“, ktorá začala ohrozovať iné rozum-

né rasy vo Vesmíre, však leží na kovových pleciach robota Gorta, kozmického policajta a Klaatuovho pomocníka: „Ak chcete rozšíriť násilie mimo vašu planétu, spálime ju na uhol.“ V novele Harryho Batesa *Farewell to the Master* (1940), podľa ktorej bol film nakrútený, je ústrednou postavou Gort: „Ja som pán!“

Výskum genetiky a umelej inteligencie zahmlil hranice medzi človekom a strojom a zaplavil svet produktmi technokultúry. Fantastické filmy a televízne seriály reagujú na skutočnosť mimo virtuálnych svetov priemyslu zábavy, keď čoraz menej rozlišujú ľudí od strojov: čoraz ľahšie je identifikovať, či UI je hlavná alebo vedľajšia postava, aj to, kto je skutočný netvor.

Robocop má ľudské hodnoty a je ľahké predstaviť si ho ako človeka bez rekvizít kyborga. Terminátor je metaforou opozície človeka a stroja, ale v hybride konštrukčných prvkov aj psychiky človeka a stroja sa v konfrontácii T-800 s T-1000 presúva romantický boj organického proti mechanickému a dobrá proti zlu do vnútra postavy. Vedľajšie postavy, roboty a androidy vo filmoch *Blade Runner* a v obidvoch *Terminátoroch* aj kyborgizovaní Borgovia *Star Treku*, metaforizujú rozdiely a podobnosti ľudskej a strojovej formy vedomia, ich neisté hranice. Terminátorovi stačí kožená bunda, motocykel, slnečné okuliare a automatické zbrane, aby sa umiestnil medzi obyvateľmi Los Angeles ako človek. Ľudia sú súčasťou každodennej techniky a Terminátor sa správa ako oni. Polymorfný vražedný robot v *Terminator 2: Judgement Day* dokáže meniť nielen svoj výzor, ale aj sociálne roly lepšie ako človek. Napokon nemožno rozlíšiť človeka od stroja: témou Asimovovej poviedky *Dvestoročný muž* aj Columbusovho filmu *Bicentennial Man* (1999) je úsilie citlivého a tvorivého robota stať sa človekom. Ľudia ho napokon uznajú za seberovného za cenu smrti.

Filmy o umelej inteligencii potvrdzujú Baudrillardovu hypotézu: „Simulakry predbiehajú realitu... invertujú kauzálny a logický poriadok reality a jej reprodukcie“; vo svete simulácií nie je nič viac ani menej „reálne“ ako hocičo iné. Filmové simulakry popierajú Platónovo rozlíšenie vzoru a nápodobu.

Za jedno z rozhodujúcich kritérií života sa dlho pokladala schopnosť reprodukcie. Autoreprodukčné UI sa zdajú vedľajšie a menejcenné v porovnaní s „prirodené“ sa rozmnožujúcimi ľuďmi. Intenzívne maskulínny Terminátor však eroticky oslovuje ženské publikum a groteskná kráľovná Borgov v *Star Treku* sexuálne zvädza androida Data.

Umelá inteligencia má úlohu vedľajšej postavy podobne, ako v mnohých filmoch ženy. V *Blade Runnerovi* lovec androidov Deckard skúma, či Rachel je android alebo žena a zistí, že mu na tom nezáleží. Séria filmov o Votrelcoch popiera konvenčné zobrazenia ženy ako milenky, manželky a opatrovateľky a navracia sa k tradícii Medúzy, succuba, čarodějnice a netvora.

Deľba práce medzi pohlaviami aj oddelenie verejného a intímneho podporuje spoločenský poriadok. Vzťah medzi socialitou a sexualitou skrýva ambivalencie a strašidlá. Virtuálne reality *Frankensteina* aj počítačovo generovaného sveta *Matrixu* hľadajú odpovede na tú istú otázku: odkiaľ sa berú deti a hrdinovia?

Ondrej Herec

Časem s vědou: Z milníků poznávání — astro-fyzikální červen

Čtyřicetiletý stážísta na univerzitě v Göttingenu Werner Heisenberg se rozhodl matematicky popsat stavy elektronů v atomu pomocí experimentálně měřitelných spekter (vznikajících při kvantových přeskočích elektronů z jedné dráhy na druhou). Sužován sennou rýmou, utekl se na přelomu **května a června 1925** na nezarostlý severomořský ostrov Helgoland. „S oteklým obličejem jsem musel dělat bídný dojem, hospodyně si myslela, že jsem se někde porval...“

Po několikadenní klauzúře se dopočítal. Bylo to ve tři ráno, vše hluboce spalo. Za temnými okny hučel vítr od moře... „V první chvíli jsem se skoro lekl. Měl jsem pocit, že hledím skrz povrch atomárních jevů na hluboko pod ním ležící základy podivuhodné vnitřní krásy...“

K výpočtům použil Heisenberg i útvary zvané matice, proto se jeho způsobu popisu říká maticová mechanika. Spolu se Schrödingerovou vlnovou mechanikou (z konce téhož roku 1925) patří k pilířům kvantové teorie.

9. června 1905 v časopise *Annalen der Physik* vychází Einsteinova práce O přeměně a vysílání světla, kterou její autor považoval za „velmi převratnou“. Vysvětluje zde některé „anomálie“ při fotoelektrickém jevu. K tomu jako jeden z mála vzal vážně pár let starou představu Maxe Plancka, že za určitých okolností může být světlo vydáváno nespojitě, v kvantech. Podle Einsteina ovšem světlo – a elektromagnetické záření vůbec – není kvantováno jen při určitých procesech, ale pořád, „stejně jako pivo čepované v pülitrech je v nich obsaženo i v sudu“.

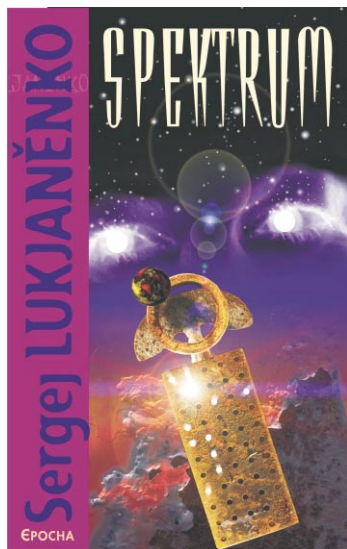
Fyzikální obec zprvu přijala jen fotoelektrickou část publikace, ne už představu stálých světelných kvant. Jenže právě ta byla nejdůležitější! V roce 1913 podle ní Niels Bohr vytvořil model atomu, v němž i veškeré vnitřní procesy probíhají kvantovaně. Když pak deset let nato Arthur Compton existenci světelných kvant pokusně potvrdil, začalo se jim říkat fotony.

František Houdek

10. června 1955 vzniká Ústav jaderného výzkumu. Usídlí se v obci Řeř severně od Prahy, na místě chatarské oblasti na břehu Vltavy. Stane se naším největším výzkumným pracovištěm v oborech užité jaderné vědy a techniky (slouží mu mj. dva malé jaderné reaktory a ozařovací komora s radioizotopem kobalt 60). Hlavní výsledky práce stovek odborníků vidíme denně – jsou jimi kupříkladu rozsvícená žárovka (jaderná energetika); můžeme se však s nimi setkat při četných dalších příležitostech, např. u lékařů (radiodiagnostika, radioterapie, sterilizace lékařských potřeb zářeními) nebo třeba v autě (radioaktivní vulkanizace kaučuku, plasty vyrobené radioaktivní polymerací).

25. června 1985 po setmění se v observatoři na Mount Wilsonu v Kalifornii sešli astronomové k pietnímu aktu. Tak jako před 68 lety jejich starší kolega George Hale poprvé, oni dnes naposledy zaměřují stopalový (2,54 m) reflektor, v době svého vzniku největší na světě, k hvězdě Vega v souhvězdí Lyry. Potom přístroj odstavují a nechávají rozmontovat. Připomeňme, že právě s ním Edwin Hubble objevil strukturu galaxií coby hvězdných systémů (1925) a rozpínání vesmíru (1929).

26. června 1730 se ve francouzském Baudonvilleru narodil Charles-Joseph Messier, astronom, který jako jeden z prvních odpoutal pozornost od newtonovskou mechanikou „znovuobjevovaných“ planet naší Sluneční soustavy a – sice ještě nahodile, ale přece – zamířil do vzdálenějšího prostoru. Roku 1781 vydává vůbec první katalog (sto tří) hvězdokup a mlhovin. (Omluvou jeho odvahy buď důvod: sepsal ho proto, aby ho tyto objekty nemátl při hledání slágru tehdejšího nebe – komet.) Messier zemřel roku 1817.

Sergej Lukjaněnků: Spektrum

Už jen pár let nás dělí od okamžiku, kdy se na Zemi objeví Klíčníci*. Mimozemská rasa přinášející pohádkové technologie – a především Stanice s teleportačními branami, které spojují celou galaxii do jediné dopravní sítě. Každý člověk může použít brány Klíčníků – a jako platbu stačí vyprávět nějaký originální příběh, bajku či podobenství. Před lidstvem se náhle otevírá celý vesmír – stovky planet, kulturní kontakty s desítkami civilizací, možnosti kolonizace... Ale tak jako každý nevyžádaný dar, i brány mohou skrývat nebezpečné tajemství.

Nezpůsobí technická převaha Klíčníků všeobecnou stagnaci? A co když rostoucí síť bran představuje dosud neznámou hrozbu pro veškerý inteligentní život galaxie? Je tato hrozba nějak spojena se samotnou podstatou inteligence? To je jen zlomek z mnoha tajemství, jež se snaží rozluštit mimořádně nadaná sedmnáctiletá Irina Poluškina. Beze slova opustila domov a vyrazila do hlubin vesmíru. Na žádost rodičů se po její stopě vydává soukromý moskevský detektiv Martin Dugin. Zprvu jednoduchý úkol – najít a přivést zpět ztracenou dívku – se však začíná nečekaně komplikovat. Přímo před Martinovými očima je Irina zavražděna – aby se poté objevila znovu, na jiné planetě. Absurdní situace se opakuje podruhé, a pak potřetí...

* Pozn. red.: Už jsou tady a mají zájem o naše děvčata.

DOGMA

Psát recenze – a nejen filmové – je nevděčná práce. Ať už napíšete cokoliv o čemkoliv, vždycky se najde někdo, kdo s vámi zarytě nesouhlasí, nebo – v tom lepším případě – zjistíte, že se zbytkem světa nesouhlasíte vy. Například takový Cabin Fever, kterému se tady kousek vedle snažím zajistit osvětu. Ten film nemá průměrný ohlas – lidé jsou jím buď nadšeni nebo znechuceni. Já napíši, že jsem se výborně bavil, a můžete se vsadit o co chcete, že se někdo vyjádří v tom smyslu, že to byla nehorázná blbost. Nebo naopak: svět jihne nad Ztraceno v překladech, já jsem se nudil. Proto doufám, že tuto rubriku berete tak, jak byla myšlena, totiž pro ty, kteří zjistí, že mají stejný (samořejmě čti: stejně dobrý) vkus jako já, a tudíž mohou brát má doporučení či varování vážně. A to nechť je dogma čísla.

KRUH 2 – Jako se mi americká verze prvního dílu líbila víc než japonský originál, tak se mi víc než japonská dvojka opět líbí její remake. Američané sice méně pracují s atmosférou strachu, ale zato ji dokážou lépe vypointovat. I když je pravdou, že americká jednička je lepší než americká dvojka, to zas jo.

PROKLETÍ – Nový snímek Wese Cravena se sice asi nestane kultovním jako Vřískot, ale pořád je to starý dobrý Craven: puberťáci, které tentokrát pronásleduje vlkodlak, nadhled, příběh pracující s nadstavbou klasických vyvrážďovaček a jedna zdražilá bafačka. (A skvělá hláška v reakci na zájem pokousaného bráchy o vlkodlaky na internetu: „Proč si nestahuješ porno jako jiní puberťáci?“)

SAHARA – Nijak extra zábavná dobrodružka pro všechny cuslerovkami nedotčené, obstojná pohroma pro znalce Dirka Pit-ta. Ze všeho nejvíc to připomíná bondovku, na kterou nedostali práva, a tak museli hlavního hrdinu přejmenovat.

Filip Gotfrid

Stopařův průvodce po Galaxii – verze čtvrtá: Film

Není třeba popisovat děj. Kdo četl knihu, zná ho dobře, a kdo ji nečetl, jenom by ho to zmátlo – i když hlavní hrdinové a svět zůstal tentýž, děj se opět přeskupil do jiného útvaru. Proč opět? Protože Douglas Adams nenapsal Bibli, ale vytvořil svět, kde existuje spousta možností. Na počátku bylo slovo, pak druhé a třetí a než se svět nadál, byl tu rozhlasový seriál. Měl krátké úderné díly plné humoru a každý končil překvapivou větou, pointou nebo náповědou propříště. Jako druhou verzi svého světa napsal román, resp. dva – Stopařova průvodce po Galaxii a Restaurant na konci vesmíru. Doplnil do nich nové postavy a další zápletky, aby původní jedinou linii příběhu obohatil a mohlo to jako román fungovat. Samozřejmě to nebyly typické romány, příliš z nich byla znát původní forma, ale jak se ukázalo na třech knižních pokračováních (Život, vesmír a vůbec, Sbohem a díky za ryby, Převážně neškodná), které byly ucelenějšími romány než první dvě a byly méně povedené, byla to dobrá volba. Jako třetí verze vznikl v BBC televizní seriál o šesti půlhodinových dílech, ke kterému se Adams nechtěl znát a považoval ho za nejhorší variantu jeho světa, ale musel se seriálu přiznat, že se věrně držel knižní předlohy a dokonce byl v něčem podobnější původní rozhlasové variantě. I když Douglas Adams napsal další knihy a pár cestopisů, jeho Opus Magnum si ho po letech opět našel a on se odstěhoval do Hollywoodu, aby mohl přímo pracovat na filmovém scénáři. Kolikrát přepisoval scénář nevím, ale dělal to několik let a je jasné, že se musel odchýlovat od předešlých tří verzí víc a víc, protože do dvouhodinového filmu nenacpete román, aniž byste ho museli překopat. Realizace svého posledního díla se už nedožil a skoro se mi chce říct, že to bylo dobře, protože by tam možná hrál pošuk Mike Myers a režíroval by to Jay Roach, který má na svědomí právě Austina Powerse.

Spíše britská než hollywoodská adaptace dopadla dobře. Je to film, který potěší a pohladí na duši každého fanouška,

který otrocky nelpí na zachování všech dogmat předchozích verzí. Podstatnou zásluhu na tom má změna osudu Arthura Denta. Nevím jak vám, ale mně ho bylo vždycky líto. Nejenom že mu zbourali dům a planetu, ale plácal se ve vesmíru v županu a pantoflích a v lásce ho nikdy nečekalo nic dobrého – a když ano (Život, vesmír a vůbec, díl 3. na konci), tak mu to autor dlouho nenechal (Sbohem a díky za ryby, díl 4. na začátku). Dokonce i k dceři nakonec přišel bez vlastního přičinění. Filmový Arthur Dent (Martin Freeman, kterého možná znáte úplně nahého z romance Lásky nebeská) začne stejně špatně, ale postupem času pochopí, že mu osud dal druhou šanci, a přes všechno váhání a trapasy se jí nakonec chopí. S Fordem Prefektem jako černochem jsem spokojen nebyl, ovšem jen začal film a Mos Def se objevil na scéně, obavy ze mne spadly, tenthle stopař je fakticky frúd, který ví, kde má ručník. Potrhlý Sam Rockwell už dávno prokázal, že je skvělý herec a jeho Zaphod Beeblebrox, i když to nemá s hlavami v pořádku, je zábavný magor par excellence. Zooley Deschanel jako Trillian je chytrá, svobodomyšlná a krásná osůbka, které by v podstatě stačil jen milý úsměv a pohled velkých tmavých očí, ale navíc umí i hrát. Marvinovi sice chybí to simulované vrzání a skřípání plechu, ale depresivní hlášky, pronášené hlasem Alana Rickmana (s depresí už má zkušenost jako doktor Lazarus v GalaxyQuestu) jsou pořád boží. Billy Nighy jako Slartibartfast hrál překvapivě civilně. Dvě nové větší postavy jsou náboženský vůdce z Viltvoldu 6 Humma Kavula (John Malkovich) a viceprezidentka Galaxie Questular Rontok (Anna Chancellor, zhrzená nevěsta Henrietta se skvělým direktem z filmu Čtyři svatby a jeden pohřeb). Sice by se bez nich film docela dobře obešel, ale přece jen svou úlohu mají – Humma Kavula navede hrdiny správným směrem a má skvělé nohy, Questular Rontok je jedním z důvodů, proč Zaphod krade Srdce ze zlata a navíc má svou roli v závěrečném účtování. Také televizní Arthur Dent – Simon Jo-

TREST SHŮRY

Motto: Proč trvalo natáčení Návratu krále tak dlouho? Protože Peter Jackson cítil potřebu třikrát pustit celému štábu horor Cabin Fever.

Kromě toho, že je výborný, je navíc snímek Cabin Fever trestem shůry pro všechny, kdo přidělují svou přízeň filmům po prvním náhledu na jejich obsah. Takoví totiž budou tenhle film pod dojmem jednoduché, až primitivní krvavé podívané ignorovat, čímž potrestají nejvíc sami sebe.

Ano, je to jednoduchá, primitivní a krvavá podívaná, to nelez zastírat. Že je efektivní, je také pravda, ale ona je k tomu ještě: efektivní. Jinými slovy, funguje a dokonale plní svůj účel. A přitom je to pouze o pěti středškoláků, posledních prázdninách, opuštěné chatě v lese a masožravém viru – prostě tématu, které se v laciných verzích použilo už mockrát. Ale jak se říká: nic nového už se nedá vymyslet. Dá se to jenom nově zpracovat.

Tito tvůrci nepracují jenom s jedním druhem strachu. Divák má příležitost bát se divných venkovanů, divného venkovského policajta, nemocného bezdomovce, nemocného psa a hlavně nemocných kamarádů a svého vlastního nemocného těla.

Stopařův průvodce po Galaxii – verze čtvrtá: Film pokračování z předchozí strany

nes – má svou roličku jako nahrávka z Magrathey, stejně jako televizní Marvin, který se mihne na Vogsfěře.

Svou roli hrají i triky a masky. Vogoni jsou kouzelní, design kosmických korábů legrační a úchvatná je exkurze Arthura a Slartibartfasta po magrathejské továrně na planety a na Zemi č. 2. Všeestranné využití ručnicku, které předvádí v druhém plánu Ford Prefekt, je stejně potrhle jako geniální. Zajímavý je design elektronického Stopařova průvodce, připomínající obloští menu ze StarTreu, ale vyznačující se pastelovými barvami a legračními animacemi. Vadila mi jediná věc – české titulky byly občas špatně viditelné, ona bílá písmenka na bílém pozadí jdou hůř přečíst. Copak mně to nevadilo, z jednoho dvou slov, pokud se to týká hlášky z knihy, dokážu spolehlivě domyslet zbytek a stihnu se i včas zasmát, ale divák, který knihu nečetl, bude mít trochu potíže. Uznávám ovšem, že podlepení bílých písmen černým pruhem by vadilo víc, protože by zakrylo některé detaily scény, ale co takhle černá obruba kolem písmen?

Film skončil a Arthur našel svou osobní Otázku i Odpověď na Život. Nesmíme ovšem zapomenout, že Základní Otázka Vesmíru a vůbec stále odhalena nebyla. Logické pokračování se samo nabízí, neboť hrdinové dostali chuť něco zdlábnout.

Mimoходом bez svého ručnicku se už do kina nevypravím. Je to velmi praktická věc – můžete si s ním přikrýt hlavu při děsných či děsivých scénách, můžete se s ním ohnat za sebe a zasáhnout krabici s popcornem, který Vám nějaký paďour chroustá přímo za uchem; a především si do něj utřete ruce, když po návštěvě toalet zjistíte, že jako obvykle došly papírové ručníky.

Roman Paulík

V člověku prostě dříme strach z krvácení z vnitřností, z toho, že je něco někde strašně špatně a vy, protože nejste doktor, nevíte kde a co. Každý se více či méně ošklibáme při pohledu na rozežranou končetinu, na hluboká zranění nebo při představě, že vlhkost mezi dívčími stehny nepramení z její roztouženosti, ale ze záplavy krve. Přitom právě toho si ve filmu užijeme do sytosti. Neméně ovšem velmi ošklivých pocitů z toho, že nás naši vlastní kamarádi izolují v temném přístěnku proto, aby sami to svinstvo nechytily. Beznaděje z faktu, že nikde není pomoc, děsu z nemocných magorů či vzteklého psa, kteří se potulují kolem, a naopak přímo fyzické nevolnosti z představy, co najdeme z kamarádky, kterou jsme takhle zavřeli a ona nám neodpovídá na volání.

A to pořád ještě není všechno. Přidejte deprese z upálení člověka, který vám sice zakrvácel a následně se pokoušel ukrást vůz, ale jen proto, že potřeboval pomoc. Přidejte zvedání žaludku z představy, co tak asi může plavat v otevřené nádrži, ze které berete pitnou vodu, a eklhaftózní zjištění na vlastní zmáčenou kůži, co tam doopravdy je. A konečně vezmete laskavě na vědomí, že tohle všechno se střídá v pestré mozaice. Že se nebojíte, co na vás „bafne“ ze tmy přístěnku, ale že se naopak bojíte, že na vás nebafne nic, protože v něm není už nikdo živý. (A to netušíte, jak si za chvíli budete přát, aby tam skutečně už nikdo živý nebyl.)

Cabin Fever je surový, ale nikoliv účelově surový v tom duchu, kdy se bavíte odhadováním, co scenárista na své ubohé postavy ještě vymyslí za utrpení. Je tak surový, že si některé měkčí povahy možná v druhé polovině řeknou, že už by to mohlo stačit. Ale světe div se – nestačí.

Přitom Cabin Fever není geniální, to ne. Je jen neskutečně poctivý a dokáže velmi dobře pracovat s celou řadou strachů, které máme někde v sobě ukryté. Holky jsou samozřejmě hezké, pánové patřičně různorodí, ale alfou a omegou všeho je stejně záhadný virus, který ničí vše: těla, duše i morálku.

Podobně poctivě je i DVD firmy Magic Box, na kterém je film u nás k dostání. Vedle originální i dabované verze snímku nabízí otitulkované všechny bonusy, a i když komentář či rozhovor s ne úplně normálním režisérem typu Eliho Rotha není zas až tak přínosný, jak by mohl být, tak film o filmu je celkem fajn a animák Nahníly ovoce příjemně ulítlou pozorností.

Jo, a mezi námi: taková fikce, v jakou doufáte, Cabin Fever zase není. Sám rejža přišel na nápad na tenhle film na základě kožní infekce, při které si holením strhával celý obličej, a to zdaleka není to nejhorší. Existuje tak řečená „motýlí nemoc“, při které vám může zřekne natolik, že se stačí v noci špatně převalit a strhnete si celá záda; současně si ale musíte na noc obalovat prsty gázou, aby vám nesrostly do ploutviček člověka obojživelníka. O hnilobných procesech, které vám vyzerou pod kůži svalstvo ze zad tak, že začnete připomínat lavór, ve kterém si váš starý tatínek koupe nohy, ani nemluvíme – na tyto detaily se zeptejte svého patologa.

P.S.: Ohlasy na tento film jsou různé, leč vždy kategorické: buď je považován za nepovedený, nebo za výtečnou záležitost. Nicméně já a jakýsi Peter Jackson jej rozhodně doporučujeme.

Filip Gotfrid

Na letošním Parconu se stane jedním z témat futurologického kongresu i transhumanistické hnutí. To se v Česku soustředí kolem serveru www.transhumanismus.cz.

Mezi evolucí a apokalypsou – Transhumanismus

„Cítím hlubokou nostalgii nad budoucností“

(I have a deep nostalgia for the future)

Zakladatel transhumanismu, F. M. Esfandiary,

kteří si změnil jméno na FM-2030

a leží zmrazený někde v Arizoně, kde čeká na oživení

Hnutí transhumanismu se výrazným způsobem prosadilo na internetu v 90tých letech minulého století. Sdružuje filozofy, vědce a dokonce umělce, pro které žádná technologie není tabu a kteří se nebojí projevit jako technooptimisté. Transhumanisté po celém světě vážně diskutují o zničení všech lidských nemocí a neduhů působením genové terapie nebo dokonce chytřích drog. Také věří, že jednou dosáhneme nesmrtnosti a že spojení lidské a umělé inteligence, možnosti nanostrojů a dalších technologií navždy změní člověka i svět. Vědecké objevy a nové technologie nevedou nutně k odcizení člověka svému prostředí ani k zničení přírody, ale k překonání všech omezení a k otevření se novým a nečekaným podobám lidství, přírody i civilizace. Nové technologie vlastně mění celé směřování a smysl evoluce, a podobného procesu se nemáme proč bát, i když je třeba racionálně a věcně diskutovat o jeho rizicích. Celé hnutí také navazuje na sekulární tradice, které člověka nechápou jako dokonalou a neměnnou bytost vytvořenou bohem, ale jako bytost, která mění svoje prostředí a sama sebe, když se novému prostředí musí také přizpůsobit. Dnešní prostředí, jako i samotné lidské tělo jsou do značné míry propojené s technologiemi, a tento vývoj směřuje k překonání a zničení rozdílu mezi přirozeným a umělým (nebo technologickým).

Transhumanismus není žádným utopickým hnutím několika pamatenců, ale vážným pokusem o vytvoření filosofie, která by reflektovala technologické změny z jiné než tradiční a kritické perspektivy. Celé hnutí založily významné osobnosti, jako je již zmíněný diplomat, spisovatel a futurolog F.M. Esfandiary nebo Nick Bostrom, profesor filosofie na univerzitách v Yale a v Oxfordu a další. O významu celého hnutí a diskuse svědčí i nedávné slyšení v americkém Kongresu v dubnu 2003, na kterém vystoupily významné osobnosti spřízněné s celým hnutím a obhajovali nanotechnologie. Jeden z přítomných vědců, a také slavný myslitel, Ray Kurzweil, možná nejlépe shrnul v tomto slyšení přesvědčení všech transhumanistů: „Lidský druh bych definoval jako druh, který ze své podstaty neustále usiluje o rozšíření vlastních horizontů. Nežůstali jsem na zemi ani jsme nežůstali na vlastní planetě a nežůstaneme omezeni ani naší biologií.“ (I would define the human species as that species that inherently extends our own horizons. We didn't stay on the ground, we didn't stay on the planet, and we're not staying with the limitations of our biology.) Právě neustálé překonávání omezení a hranic je také důvod, proč má celé hnutí předponu trans- a proč se nebojí diskutovat ani o těch nejšílenějších vizech. Ať jsou to transgenické experimenty, které mezidruhově spojí genetické vlastnosti zvířat a lidí, a vytvoří například kozy, z jejichž mléka lze vyrábět hedvábí, nebo chytřé drogy, které navždy vymítí psychickou i fyzickou bolest, či genetické experimenty, které povedou k dlouhověkosti a nesmrtnosti, všechny tyto vize jsou podle transhumanistů uskutečnitelné. Odpor a strach, které veřejnost cítí například k transgenickým technologiím nebo k možnostem kyborgů se v ničím neliší od dřívějšího odporu k sňatkům mezi příslušníky různých národů nebo ras. Bráníme se přijmout fakt, že lidé, zvířata a stroje jsou jenom různé evoluční platformy, které je možné úspěšně spojit a vytvářet zajímavé posthumanistické kombinace. Je příznačné, že liberální politické smýšlení má

blízko k novým technologiím. Jenom předsudky a iracionální strach

vedou lidi k odmítání geneticky modifikovaných a transgenických plodin a bytostí, podobně jako je tomu u „ilegálních“ přistěhovalců. F. M. Esfandiary, který jako syn iránského diplomata prožil svoje dětství v 17 různých zemích a byl také činný v Organizaci spojených národů, velice jasně tento postoj shrnul větou, že „Nejsou žádní ilegální přistěhovalci jenom irelevantní hranice“. Právě tato věta by mohla sloužit jako moto celého Transhumanismu, který vlastně brání práva budoucích technologií a bytostí.

Základní premisou hnutí je tzv. technologický postulát, který shrnuje hlavní témata transhumanismu. Podle postulátu, v případě, že nedojde k zničení civilizace v následujících 70 letech, je třeba očekávat následující technologické změny: nanotechnologie, kolonizaci vesmíru, regulaci pocitu štěstí a spokojenosti chemickými a genetickými prostředky, vznik umělé superinteligence nebo dokonce spojení lidské lidské a umělé inteligence. Význam technologického postulátu není jenom v jeho zdánlivě naivních tvrzeních o překonání všech biologických a fyzických omezení, nýbrž také ve formě tvrzení, s kterými se operuje. Transhumanismus usiluje o filosofický argument, který pravdivost svých tvrzení bude opírat o možnost experimentu a o časově limitovanou predikci nikoli o intuíce a starý slovník uznávaných pojmů, jako jsou duše, dobro, vědomí, bůh atd. Způsob argumentace je v transhumanismu vědecký v nejlépeším slova smyslu, protože uznává princip falsifikace a hodnotu experimentu, a jenom některé typy „transhumanismu“, jako je hnutí extropiánů, vycházejí spíše z tradice manifestů, které jsou ovšem často velice ironické a „marketingové“ spíše než méně vážné.

Současný transhumanismus můžeme rozdělit zhruba do tří směrů podle toho, zda se zaměřuje na metodu výzkumu, obecné otázky nebo na konkrétní témata a technologie. „Pragmatický“ Transhumanismus se zabývá hlavně nanotechnologií, superinteligencí a genetikou. Vytváření strojů na úrovni molekul a atomů, které by ovládaly jiné atomy, molekuly nebo buňky (nanotechnologie), znamená ve svém důsledku spojení lidské inteligence se superinteligencí, možnost oživení zmrzlých těl (kryonika), ale také kolonizaci vesmíru a dokonce celé reality. „Kolonizací“ reality se pak věnují právě různé teorie o „matrixu“ či tzv. transcendentním scénáři, podle kterého je naše realita jenom počítačovou simulací vytvořenou jinou vyspělejší civilizací, viz www.simulation-argument.com. Otázkou transcendentního scénáře se hodně zabývá jeden ze zakládajících členů celého transhumanismu, zmíněný filosof Nick Bostrom.

Cílem transhumanismu je nejenom popularizovat vědecká bádání, ale také zhodnotit změny a problémy, které nové technologie přinášejí, čemu se věnuje spíše „teoretický“ a „filosofický“ transhumanismus. Mezi nejzajímavější problémy, které mohou nanotechnologie způsobit je vznik nebezpečných virů-enzymů- katalyzátorů nebo replikujících se nano-strojů, které mohou zásadně změnit biosféru. Další řada problémů se týká spojení nanotechnologie a umělé inteligence. Jak budou podobně zrychlené myšlenkové procesy reagovat na okolní svět, který se bude zdát nekonečně zpomalený? Jaká bude motivace superinteligence? Bude se snažit manipulovat zbytkem světa nebo se o něj prostě nebude zajímat?

V transhumanismu koexistují velmi složitá vědecká pojednání spolu s paranoickými a konspiračními teoriemi. Transhumanismus označuje podobné nápady za filosoficky stimulující, takže diskuse o možných světech, mimozemských civilizacích, kryonice atd., jsou

ČS FANDOM PARCON 2005

témata, o kterých se hodně diskutuje bez nejmenšího náznaku ironie nebo fanatismu. Technofilní zaměření transhumanismu nezná žádná tabu, takže i psychodelické látky považuje za velmi významný výzkum, který má vést k zničení bolesti, depresi a dalších neduhů, které pokládáme za nutné v současné civilizaci. Extrémním případem tohoto přesvědčení je hedonistický imperativ, podle kterého lze geneticky a chemicky upravit člověka tak, aby necítil bolest a nespokojenost, jak hlásá D. Pearce ve svém elektronickém díle z roku 1997 „The Hedonistic imperative“ Dalším cílem je pak vytvořit z člověka nesmrtelnou bytost. Přímo nesmrtelnosti se zabývají dvě spřízněné organizace: „Longevity meme“ a „Institut Nesmrtelnosti“ (The Immortality Institute - Immlnst). Zatímco Longevity meme má za cíl rozšířit „mem“ o dlouhověkosti a zlepšení lidského stavu, Institut nesmrtelnosti skutečně hledá způsob, jak dosáhnout fyzické nesmrtelnosti.

Velice podnětným směrem transhumanismu se v polovině 90tých let jeví zkoumání nových metod přenášení vědění a komunikace mezi vědeckými a akademickými společnostmi (mohli bychom ho nazvat „metodologický“ transhumanismus). Tento směr si

kladl za úkol zlepšit fungování lidské společnosti přes sdílení poznatků. Alexander Chislenko ještě na začátku 90tých let zdůrazňoval právě možnosti kolaborativního psaní, které v případě vědeckých textů musí mít účinný princip filtrování. Velmi významný byl také projekt burzy idejí, teorií a předpovědí, Foresight Exchange, v které se otázky vědeckých projektů a teorií řešily principem volného trhu. V současné době stále existuje jeho experimentální verze. Kromě těchto pokusů s jinými formami sdílení a třídění informací se velká pozornost věnovala různým filtračním a anotačním systémům (Crit-Suite, Backlinks), které ovšem nezaznamenaly komerční úspěch.

Zvláštností celého hnutí je upřímnost a vážnost, s kterou podává všechny svoje bizarní projekty, myšlenky a problémy. Zdá se, že pragmatický transhumanismus je vlastním jádrem celého hnutí a teoretické a metodologické otázky budou spíše ustupovat. Hnutí je významné ovšem také tím, že vytvořilo politickou i filosofickou alternativu k ekologickým a dalším hnutím, která jsou spíše skeptická k současným a budoucím technologiím. Nakořím se futuristické vize, myšlenkové experimenty, ale i konkrétní návrhy transhumanistů uskutečnit, zbývá ještě dost času posoudit. Například fenomén weblogů v mnohém naplnil představy transhumanistů o spojení lidské a umělé inteligence jako způsobu filtrování informací na internetu. Na druhou stranu, transhumanisty navrhované anotační technologie zůstaly neúspěšné. Zdá se, že základní transhumanistickou zkušeností přece jen zůstává, že technologie se spíše dějí než plánují.

Denisa Kera

KNIHKUPECTVÍ ČÁSLAVSKÁ alias SEQOY alias U HRUBIÁNA

Prvním způsobem nazývá jednu z nejstarších specializovaných SF prodejen její zaměstnanec, druhým její majitel a třetím nejmenovaný český nakladatel. Vyberte si. A vybrat si můžete nejen označení, ale i spousty knih z žánru SF, fantasy a horor a také všechny komiksy vydané v češtině, řadu dalších v angličtině a některé v polštině. To všechno máme a u nás platí, že: KDYŽ UŽ NIKDE JINDE, TAK U NÁS. KDYŽ UŽ NE U NÁS,

TAK OBVYKLE NIKDE JINDE!

No, dosti sebechvály a zpět k přizemním materiálním hodnotám. Nabízíme též filmy na DVD, které máme v řádech deseti až stokorun levnější, než klasické obchody (například film Svět zítřka prodáváme za 490,- Kč, výborný horor Cabin Fever za 450,-), výběrově hrací karty a hry deskové i typu Dračího doupěte.

Disponujeme nejobsáhlejším antikvariátem na SF, fantasy, horor a komiksy v Praze a přilehlých kontinentech. Ve chvíli, kdy píšete tyto řádky, jsou u nás k volnému zakoupení tituly jako:

Anderson: Conan rebel, Andres: Wetemaa, Asimov: Nadace 1 - 7, Barker: Imagika I + II, Clarke: Oceánem hvězd, King: Running Man, Lem: Příběhy pilota Pirxe, Neff: Milénium 1 - 3, Pournelle: Žoldněř, Strugačtí: Tachmasib letí k Saturnu, Weiss + Hickman: Legendy 1 - 3, Žamboch: Poslední bere vše

Nelze samozřejmě tvrdit, že ve chvíli, kdy čtete tyto řádky, nebudou již uvedené knihy do jedné rozebrané, ale sháníte-li nějakou, zkuste to. Třeba zrovna ona...

Pro stálé zákazníky máme připravenou nabídku, díky níž po jednom nákupu nad 1000 Kč získají 10% slevu na veškeré nákupy po dobu čtvrt roku (s výjimkou již tak levných DVD a za-

hraničních komiksů). Tato sleva je přenosná! Nebude-li se vám tím pádem chtít vylézt ráno z postele, můžete předat slevovou kartu své nemožující babičce a ona vám jistě ochotně zaběhne pro nejnovější Kulhánka, Žambocha, Fabiana etc.

Zasíláme též knihy, komiksy i DVDčka na dobírku nebo proti platbě předem, zajišťujeme předplatné magazínu Crew nebo filmového časopisu DVD MAG, a to včetně starších čísel.

Jsme reprezentací prodejna nakladatelství Poutník a vydavatelství Crew, takže zejména u produktů těchto firem platí to o tom, že když už nikde jinde, tak u nás atd. Celá Praha (a přilehlé kontinenty) již ví, že nejdéle mají Kulhánka právě v Čáslavské. (Ale Cestu krve už nemáme ani my. Sorry.)

Po dohodě lze navštívit i dýchánky VIP českého fandumu, dříve nazývané Roura. Tyto se konají v pondělí v podvečerních hodinách a jejich návštěvníci BEZPLATNĚ požívají různých výhod, jako například možnost sledovat fundovaného knihkupce při práci.

NAVŠTIVTE NÁS na adrese Čáslavská 15, Praha 3, 130 00, ve všední dny: 9.30 - 18.00, v sobotu: 9.30 - 13.00. Jsme jeden blok domů od stanice metra A Flora.

ZATELEFONUJTE SI: 271 737 304

MAILNĚTE SI: seqoy@seqoy.cz

MRKNĚTE SE: www.seqoy.cz

DOPORUČENÍ: „V Čáslavské se scházejí špičky české sci-fi.“

– Jiří Walker Procházka

**JSME STÁLÝM DODAVATELEM KNIH
PRO PREZIDENTSKOU KANCELÁŘ!**